

Complimentjes

Persoonlijk contact

ACTIVITEITENVERSLAG 2019

STICHTING MONUMENTENWACHT DRENTHE
PIETERBERGWEG 26 | 9431 CB WESTERBORK
KvK 41 01 75 63 | ANBI-RSIN 8053 86 488

INHOUD

Welkom!	3
Wat we in 2019 hebben gedaan	4
Wie we zijn	6
Waarin we uniek zijn	7
Het algemeen nut beogend	10

WELKOM!

In dit verslag kijken we terug op het jaar 2019. Een jaar met volop nieuwe ontwikkelingen bij de Monumentenwachten. Zo leerden we inspecteren met drones, we krijgen het eerlijke verhaal over verduurzamen steeds beter op orde en we kunnen nu sneller monitoren. En we hebben weer jong talent in ons midden.

Monumenten inspecteren met drones, dat kán!

We namen het initiatief om te leren inspecteren met drones. Dat voelde als pionieren en het vergde veel voorbereiding en hulp van onze Friese collega's... maar nu kunnen we het: monumenten inspecteren met drones. Met een goedgekeurd handboek, geregistreerde drones en gediplomeerde drone-piloten.

Eerlijk over verduurzamen

Er is steeds meer vraag naar advies over verduurzaming van monumenten. Wat wij te bieden hebben is een eerlijk verhaal, praktisch en realistisch, waarin het waardevolle van een monument ook wordt meegewogen. Met onafhankelijke inspecties en een verantwoorde uitwerking. Aan de hand van de recente richtlijnen van de Stichting ERM (Erkende Restauratiekwaliteit Monumenten) willen we doorontwikkelen. Daarvoor hebben we in 2020 tijd begroot en jong talent gevonden. We hebben er zin in!

Sneller monitoren

Voor het monitoren is in 2019 een MonitorApp ontwikkeld, in het verlengde van de InspectieApp voor abonnees. Dit voorkomt onnodig dubbel werk voor onszelf en bij de uitwisseling van gegevens met de provincie. Hiermee zullen in 2020 de resterende nulmetingen en de eerste heropnames worden uitgevoerd.

Dit alles was mogelijk dankzij goede samenwerking met overheden en andere organisaties, daarvoor past een woord van dank! Ook belangrijk is de gemotiveerde en deskundige inzet van onze medewerkers, daar mogen we trots op zijn. Zo zijn we enthousiast het volgende jaar ingegaan, vol uitdagingen en interessante ontwikkelingen.

*Afke Draijer,
directeur-bestuurder
24 februari 2020*

WAT WE IN 2019 HEBBEN GEDAAN

✓ **Inspecties, inspectierapporten met onderhoudsadviezen en uitvoering van noodherstel**

Het uitvoeren van zoveel mogelijk periodieke inspecties, dat is vanaf het begin de basis van onze werkwijze. Naast bouwkundige inspecties hebben we in 2019 ook weer NEN, energie, molen en archeologische inspecties uitgevoerd.

We inspecteren landelijk op een uniforme wijze, beschreven in het Inspectie HandBoek van de gezamenlijke Monumentenwachten, maar op verzoek inspecteren we ook volgens de NEN-methode.

320 bouwkundige inspecties

111 NEN-inspecties

17 energie inspecties

13 moleninspecties

9 archeologische inspecties

Voor deze inspecties kunnen eigenaren een abonnement afsluiten, vrijwillig. Het aantal abonnementen groeit gestaag, al jarenlang. In 2019 is een groei van 10,5% gerealiseerd, tegenover 31 opzeggingen, waarvan 17 door verkoop, stonden 123 nieuwe aanmeldingen. Zo inspecteren wij inmiddels ongeveer 40% van de rijksmonumenten en ongeveer 20% van de provinciale en gemeentelijke monumenten.

De frequentie van deze inspecties wordt in onderling overleg afgestemd, in 2019 lag het gemiddelde op eens in de 2,1 jaar.

✓ **Algemene informatievoorziening**

Op verzoek en/of bij de inspectie en/of bij het contactmoment tijdens het monitoren geeft een ervaren monumentenwachter ter plaatse persoonlijke informatie over restauratie van panden en bouwkundige kwesties van monumentale panden. Vanuit een objectieve en onafhankelijke positie is het belang van het monument het uitgangspunt. Zo nodig wordt doorverwezen naar de juiste specialisten.

De provincie heeft in 2019 besloten om de subsidie voor deze activiteit af te bouwen.

✓ **Monitoring van monumenten**

We monitoren de technische staat van de bij ons aangesloten objecten en sinds 2017 ook van alle andere rijks- en provinciale monumenten. De uitkomsten delen we met de provincie Drenthe, die ze gebruikt voor het opstellen en evalueren van haar monumentenbeleid.

De provincie geeft de uitkomsten ook door aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, die daarmee de erfgoedmonitor actueel houdt. Per 31 december 2017 is een eerste landelijke nulmeting gedaan. Volgens afspraak worden de uitkomsten tenminste eens in de vier jaar geactualiseerd.

In 2019 hebben we hiervoor een MonitorApp ontwikkeld, in het verlengde van de InspectieApp voor abonnees. Dit voorkomt onnodig dubbel werk voor onszelf en bij de uitwisseling van gegevens met de provincie. Hiermee zullen we vanaf 2020 ook de resterende nulmetingen en de eerste heropnames van de niet-abonnees oppakken.

WAT WE IN 2019 HEBBEN GEDAAN

✓ **Drone project**

We namen het initiatief om te leren inspecteren met drones. Dat voelde als pionieren en het vergde veel voorbereiding en ook hulp van onze Friese collega's... maar nu kunnen we het: monumenten inspecteren met drones. Met een goedgekeurd handboek, geregistreerde drones en gediplomeerde drone-piloten. Nu kunnen we meer zien. De ladders hoeven we minder te gebruiken, dat is veiliger en sneller en dat geeft tijd om (soms) vaker te komen. Herhaling van beelden vanuit dezelfde vastgestelde positie maakt een betere vergelijking mogelijk. En hoogwerkers en kranen kunnen slimmer worden ingezet. De drone blijkt een handig hulpmiddel, het went snel, en we staan nog maar aan het begin ... Volgens ons zit de meerwaarde in de combinatie: fysieke inspectie aangevuld met dronebeelden. Of omgekeerd: dronebeelden aangevuld met fysieke inzet ter plaatse.

WIE WE ZIJN

Met een veelzijdig en flexibel team zetten wij ons in voor de instandhouding van de Drentse monumenten:

Mirjam Aalfs	monumentenwachter bouw groen archeologie	0,02
Stefan van den Berg	monumentenwachter bouw	0,62
Sikke Brouwer	monumentenwachter bouw teamleider NEN 2767	0,20
Hilde Hilberink (vanaf 1/10)	monumentenwachter stagiaire	0,19
Ronald Nijmeijer	monumentenwachter bouw molens energie NEN 2767	0,98
Wilco Punter	monumentenwachter bouw	0,86
Michel Siebum	monumentenwachter bouw energie NEN 2767	0,99
Paul David van Vliet	monumentenwachter bouw molens interieur NEN 2767	0,06
Hermína Aardema	administrateur	0,33
Geertje Rodenhuis	bureausecretaresse	0,29
Karin Sausele (vanaf 1/6)	projectleider drones monitor	0,48
Afke Draijer	directeur bestuurder	0,30

5,31 fte

We zijn allemaal in dienst van de moederstichting Monumentenwacht Noord & Oost Nederland. Dit is gemakkelijk bij het onderling uitwisselen van mensen en kennis en bij het gezamenlijk oppakken van nieuwe ontwikkelingen. Verder geeft het ook veel efficiency voordeel bij allerlei administratieve en organisatorische zaken.

Monumentenwachters hebben een vakopleiding als restauratietimmerkracht of restauratiemedewerker als basis. Jaarlijks volgen ze één of twee verdiepingscursussen, meestal bij het Nationaal Erfgoed Centrum. Voor specialisaties worden praktische opleidingen gevolgd, vaak uit de sector zelf. Molenspecialisten zijn gediplomeerd als vrijwillig molenaar.

In het kader van de veiligheid volgen monumentenwachters periodieke trainingen in gebruik valbeveiliging, EHBO en bedrijfshulpverlening. Enkelen volgen ook de periodieke training abseiltechniek, met deze techniek kunnen bepaalde lastig bereikbare plaatsen (b.v. de buitenzijde van torens) toch veilig geïnspecteerd worden. De moederstichting is (als werkgever) gecertificeerd voor VCA (Veiligheids Checklist Aannemers).

Wij zijn fans van panden met karakter.

De historie en verhalen van monumenten raken ons.

We willen ze koesteren, verzorgen, levend houden.

Omdat ze bijzonder zijn.

Omdat ze door hun unieke status extra aandacht verdienen.

Monumentenbezitters hebben daarin een belangrijke taak.

Om zoiets waardevols als een monument op een goede manier door de tijd brengen.

Daarin ondersteunen we graag.

Met krachtig vakmanschap.

In onderhoud en advies.

Met respect voor hoe het ooit was én met oog voor de toekomst.

WAARIN WE UNIEK ZIJN

Ons doel

We inspecteren Drentse monumenten, liefst zo veel mogelijk, om verval te voorkomen.

Onze inzet is gericht op het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen. Want met preventief onderhoud kunnen ingrijpende en dure restauraties worden uitgesteld of zelfs vermeden.

Onze leidraad is de restauratieladder: 'doe zo veel als noodzakelijk is en zo weinig als mogelijk is.'

Wat we doen

Eigenaren van monumenten kunnen bij ons een abonnement afsluiten voor periodieke inspecties, met rapportage en eventueel klein (nood)herstel in combinatie met de inspecties. Natuurlijk passen we ons zo veel mogelijk aan bij de werkwijze van onze abonnees, b.v. met de planning en het gebruik van bepaalde software.

In afstemming met de provincie monitoren we de Drentse monumenten door het bijhouden van enkele indicatoren over de staat van casco en onderhoud.

Wat we niet doen

We werken de aanbevolen maatregelen niet verder uit. Zo maken we b.v. geen begrotingen en bestekken en we houden ook geen toezicht. De vervolgstappen laten we over aan marktpartijen.

Wat we belangrijk vinden

Subsidie op onze uurtarieven maakt het nemen van een abonnement laagdrempelig, dat is belangrijk. Maar we vragen ook een eigen bijdrage, die bestaat uit:

- een jaarlijks abonnementsbedrag,
- gereduceerde uurtarieven,
- eventueel een vergoeding voor verbruikte materialen en/of ingezet materieel.

In deze tijd van digitaal geweld in een woud van regels en normen is steeds minder aandacht voor persoonlijk contact. Zo worden onze keukentafelgesprekken tijdens het inspecteren en monitoren, gewoon dichtbij, steeds belangrijker.

Waarin we zo uniek zijn

Onze uniciteit zit in de combinatie van de volgende principes, uitgangspunten en kenmerken:

Typisch Drents

Monumentenwacht Drenthe kent het karakteristieke van de Drentse monumenten, de verschillende types en stijlen in de verschillende gebieden, als geen ander. De Drentse monumentenwachters kunnen dat goed benoemen en overbrengen aan de eigenaren. Laagdrempelig en dichtbij het monument en de eigenaar. Ook in de streektaal. Zodat eigenaren meer bewust en meer gemotiveerd worden om het karakteristieke te behouden en te verbeteren.

Transparant en onafhankelijk

Monumentenwacht Drenthe is een stichting zonder winstoogmerk, die geen zakelijke banden heeft met uitvoerende partijen (zoals aannemers en/of adviseurs).

De bedrijfsvoering is transparant en wordt jaarlijks openbaar verantwoord volgens de regels van:

- de Provincie, vanwege de toegekende subsidies, en
- de Belastingdienst, vanwege de toegekende ANBI-status.

WAARIN WE UNIEK ZIJN

Continuïteit geborgd

Monumentenwacht Drenthe bestaat al bijna 50 jaar. Dat bewijst de stabiliteit en continuïteit van de organisatie, die nodig is om een goede en blijvende band met de Drentse monumenten en hun eigenaren op te bouwen.

Blijvend periodiek en persoonlijk contact is essentieel voor het resultaat.

Abonnementenbestand

Het huidige abonnementenbestand bestaat uit 968 objecten van 398 eigenaren, die daarvoor een abonnement hebben afgesloten. Dat aantal groeit voortdurend.

In hoofdzaak gaat het om bouwkundige objecten, soms ook interieurs, en een aantal groene en archeologische terreinen die daaraan verwant zijn, zoals schansen, kerkhoven en tuinaanleg bij historische buitenplaatsen.

Omdat monumenten van nature duurzaam zijn, ze bestaan immers al heel lang, komt dit aspect als vanzelfsprekend mee in de inspecties en rapportages.

Kennis en ervaring

Het huidige team bestaat uit een kern van 5 deskundige, goed toegeruste monumentenwachters en 1 stagiaire. Zij werken meestal in teams van 2, waardoor kennisoverdracht gewaarborgd is.

Jong talent is welkom, want de organisatie leent zich goed voor het opleiden van monumentenprofessionals (ook voor andere Drentse stakeholders).

Landelijke verankerd

Monumentenwacht Drenthe maakt als lid van de Vereniging voor Provinciale Monumentenwachters in Nederland gebruik van:

- een gespecialiseerd handboek, dat gezamenlijk actueel wordt gehouden en waaraan alle leden zich confirmeren,
- een op het handboek gebaseerd scholingsprogramma waar alle leden gebruik van maken,
- onderlinge uitwisseling van monumentenwachters voor gespecialiseerde kennis en/of extra menskracht.

Bewezen kwaliteit

Monumentenwacht Drenthe is gecertificeerd volgens VCA (veilig werken) en beschikt over gediplomeerde drone piloten, gekeurde drones en een goedgekeurd handboek om boven (nagenoeg) alle Drentse monumenten te kunnen vliegen.

Toetsing volgens de nieuwe certificering van monumenteninspecties, volgens de URL2005 van de stichting ERM, is inmiddels in aanvraag.

Maatschappelijk doel

Monumentenwacht Drenthe heeft een maatschappelijke doelstelling, zoals geformuleerd in de statuten: "Het voorkomen van verval van cultuurhistorische objecten door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen".

Dit maatschappelijk doel is getoetst en bevestigd door de Belastingdienst met de toekenning van de BTW-vrijstelling (voor periodieke inspecties) en de ANBI-status.

WAARIN WE UNIEK ZIJN

Goed bestuur en toezicht

Monumentenwacht Drenthe maakt gebruik van publieke middelen (subsidie) én private middelen (eigen bijdrage). Dat vraagt aandacht voor verantwoording en openheid, als basis voor vertrouwen van stakeholders en voor maatschappelijk draagvlak. Daarom wordt de Code Governance Cultuur gehanteerd, als een instrument voor goed bestuur en toezicht.

Deze code beoogt naast het normatieve kader ook de kritische reflectie binnen en tussen bestuur en toezicht te stimuleren. Want helder bestuur en zorgvuldig toezicht geven ruimte aan inhoudelijk, integer en zakelijk presteren.

HET ALGEMEEN NUT BEOGEND

Monumentenzorg beoogt het algemeen nut, dat is vanzelfsprekend. Onze preventieve insteek sluit daar ook bij aan en we zijn er dan ook trots op dat de Belastingdienst aan ons de ANBI-status heeft toegekend (Algemeen Nut Beogende Instelling), met de aantekening Culturele Instelling. In dit kader zetten we onze actuele gegevens op een rij:

Doelstelling

Voorkomen van verval van cultuurhistorische objecten door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen.

Hoofdpijnen van het beleidsplan

Dit is ons merkverhaal:

<i>Hier staan we voor</i>	We zijn monumentengek. Fans van panden met karakter. De historie en verhalen van monumenten raken ons. We willen ze koesteren, verzorgen, levend houden. Omdat ze bijzonder zijn. Omdat ze door hun unieke status extra aandacht verdienen. Monumentenbezitters hebben daarin een belangrijke taak. Om zoiets waardevols als een monument op een goede manier door de tijd te brengen. Daarin ondersteunen we graag. Met krachtig vakmanschap. In onderhoud en advies. Met respect voor hoe het ooit was én met oog voor de toekomst.
<i>Dit doen we</i>	Monumentenwacht Drenthe biedt monumentenbezitters een helpende hand bij het periodieke onderhoud van hun pand. Ons team van monumentenwachters doet onderhoudsinspecties, geeft praktische tips en voert (klein) noodherstel uit.
<i>Hierin zijn we de allerbeste</i>	Monumenten behouden doe je het best met goed onderhoud. Met net dat beetje extra aandacht. Zodat kleine gebreken niet uitgroeien tot kostbare reparaties. Zodat verscholen moois tevoorschijn komt. Onze wachters zijn vakmensen. Ze helpen graag. Met onderhoudsinspecties, praktische tips en klein herstel. In en om het huis. Tot in de allerhoogste nok.
<i>Zo werken we</i>	Wij zijn trots op ons werk. Weten waar we het over hebben. Ons vakmanschap delen we graag. Omdat we bevlogen zijn. Niet vanuit winst oogmerk. Wij zijn juist sterk door onafhankelijkheid. Nuchter en rechte doorzee. We nemen de tijd en laten zien wat voor voordelen ons werk oplevert. We maken onderhoud makkelijker, geven tips en bieden direct hulp bij problemen. We leggen de klant niet aan hun banden, maar helpen om al het moois aan panden te bewaren.

Onze missie is het voorkomen van verval van monumenten door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen. De actuele strategie om dat te bereiken volgt drie lijnen:

- 1 Ontzorgen als leidraad*
- 2 Slimme acquisitie*
- 3 Samen sterk*

Bestuur en toezicht

Stichting Monumentenwacht Drenthe is een dochterstichting van Stichting Monumentenwacht Noord & Oost Nederland, De moederstichting heeft een raad van toezicht die bestaat uit de heren A. van der Broek, W.M. van Dijk, G.K. Kramer (secretaris en vice voorzitter) en J.B.A. Letting (voorzitter). De vacature wordt vanaf 1 januari 2020 ingevuld door de heer J. Drogts. Directeur-bestuurder van de stichting is Afke Draijer.

Stichting Monumentenwacht Drenthe heeft alleen een directeur-bestuurder, die dezelfde is als die van de moederstichting en waarvoor dezelfde beperkende bepalingen gelden.

HET ALGEMEEN NUT BEOGEND

Beloningsbeleid

De leden van de raad van toezicht ontvangen een reis- en vacatievergoeding conform de richtlijnen voor provinciale commissieleden. Voor de directeur-bestuurder geldt de CAO provinciale ambtenaren.

Verslag uitgevoerde activiteiten 2019

Activiteit	Aantal
Inspecteren	4.394 uur
Monitoren	135 uur
Drone-project	469 uur
Aantal inspecties	470
<i>Gemiddelde inspectieduur</i>	<i>9,3 uur</i>
Aantal abonnementen	968
<i>Gemiddelde inspectiefrequentie</i>	<i>2,1 jaar</i>

Financieel verslag 2019

Activa		Passiva	
Rekening courant moederstichting	€ 264.843	Algemene reserve	€ 231.716
Liquide middelen	€ 200.649	Bestemmingsreserves	€ 233.775
	€ 465.493	Bestemmingsfonds	€ -
			€ 465.492

Baten		Lasten	
Producten en diensten	€ 145.969	Doorbelaste personeelskosten	€ 358.559
Subsidie provincie Drenthe	€ 286.221	Doorbelaste afschrijvingen	€ 9.900
Rente	€ 900-	Doorbelaste overige lasten	€ 149.805
	€ 431.290		€ 518.264

Het resultaat is € 86.973 negatief. Dit verlies hangt samen met het drone-project, waarvoor in 2018 een bestemmingsreserve van € 80.295 was gevormd. In 2019 is opnieuw een bestemmingsreserve gevormd voor een ontwikkelingsproject met drones. De verwachting is dat deze investeringen zich op de langere termijn zullen terugverdienen.